

APLINKOS ORO APSAUGOS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO, SIEKIANT MAŽINTI ORO TARŠĄ, FINANSAVIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS BIUDŽETO LĖŠOMIS

1. Įgyvendinant valstybės politiką aplinkos apsaugos, racionalaus gamtos išteklių naudojimo, klimato kaitos, atliekų tvarkymo srityse, administruojant aplinkos apsaugos srities specialiųjų programų lėšas pagal kompetenciją dalyvavo Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas (toliau – LAAIF), kurio funkcijas nuo 2018 m. balandžio 3 d. vykdo Aplinkos projektų valdymo agentūra. Finansuojami aplinkos apsaugos investiciniai projektai, kuriuos įgyvendinus sumažėja neigiamas ūkinės veiklos poveikis aplinkai ir užtikrinamas įgyvendinto projekto tęstinis aplinkos apsaugos efektas. Finansavimas teikiamas subsidijų forma. Kaip nurodyta 1 lentelėje, viena iš verslui ir viešajam sektoriui skirtų krypčių yra aplinkos oro apsauga. 2017 m. šios krypties finansavimas buvo skirtas projektams, susijusiems su oro teršalų valymo įrenginių diegimu ir/ar kvapų mažinimu. Tarp prevencinių projektų išskirtini projektai, susiję su gamybinės ar kitos ūkinės veiklos metu į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekį mažinančių technologinių įrenginių diegimu.

1 lentelė. LAAIF programos lėšų naudojimo 2017 m. finansavimo kryptys

Lėšų paskirtis	Lėšos, tūkst. Eur
Aplinkos oro apsauga	1000,0
projektai, susiję su oro teršalų valymo įrenginių diegimu ir/ar kvapų mažinimu	
Prevenciniai projektai	1427,3
projektai, susiję su technologinių įrenginių, mažinančių gamybinės ar kitos ūkinės veiklos metu susidariusią taršą nuotekomis, diegimu	
projektai, susiję su technologinių įrenginių, mažinančių gamybinės ar kitos ūkinės veiklos atliekų susidarymą, įdiegimu	
projektai, susiję su gamybinės ar kitos ūkinės veiklos metu į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekį mažinančių technologinių įrenginių diegimu	
Kitos priemonės	9774,0
Iš viso	14751,3

(Šaltinis: LAAIF informacija)

2. Tarp namų ūkiams skirtų priemonių finansavimas iš LAAIF buvo skirtas atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimui (pagal Klimato kaitos specialiąją programą). Parama skiriama fiziniams asmenims finansuojant tokias veiklas, prisidedančią prie oro taršos mažinimo, kryptis: mažo pajėgumo saulės elektrinių, skirtų elektros energijos gamybai savo poreikiams (ne pardavimui), ar saulės kolektorių, skirtų vandens šildymui ar šilumos palaikymui, diegimas; vėjo energijos šaltinių diegimas savo poreikiams (ne pardavimui); šilumos siurblių, skirtų karšto vandens ir šilumos energijos gamybai savo poreikiams (ne pardavimui) diegimas. Aplinkos projektų valdymo agentūrai perėmus LAAIF funkcijas, yra finansuojamos tokios Klimato kaitos specialiosios programos priemonės:

2.1. fizinių asmenų vieno ar dviejų butų gyvenamųjų namų atnaujinimas (modernizavimas), pasiekiant pastato energinio naudingumo C klasę ir sumažinant skaičiuojamosios šiluminės energijos suvartojimo sąnaudas ne mažiau nei 20 proc.;

2.2. atsinaujinančių energijos išteklių (saulės, vėjo, geotermiškės energijos, biokuro ar kitų) panaudojimas fizinių asmenų vieno ar dviejų butų gyvenamuosiuose namuose, pakeičiant iškastinį kurą naudojančią energijos gamybą.

3. Lietuvos Respublikos Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymo (toliau – Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymas) 1 straipsnis numato Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų šaltinius ir jų naudojimo tvarką. Šios programos tikslas yra finansuoti savivaldybių vykdomas aplinkos apsaugos priemones. Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymo 4 straipsnyje nurodytos tokios priemonės:

3.1. aplinkos kokybės gerinimo ir apsaugos priemonės; atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros priemonės; atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris nebeegzistuoja, tvarkymo priemonės; aplinkos monitoringo, prevencinės, aplinkos atkūrimo priemonės; visuomenės švietimui ir mokymui aplinkosaugos klausimais;

3.2. savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiajai programa;

3.3. želdynų ir želdinių apsauga, tvarkymas, būklės stebėseną, želdynų kūrimas, želdinių veisimas, inventorizacija;

3.4. savanoriškos juridinių ir fizinių asmenų įmokos naudojamos pagal mokėtojų pageidavimus.

4. Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymo 3 straipsnyje nurodyta, kad specialiosios programos finansavimo šaltiniai (be kitų šaltinių, nesusijusių su aplinkos oro tarša) yra juridinių ir fizinių asmenų mokesčiai už teršalų išmetimą į aplinką, savanoriškos juridinių ir fizinių asmenų įmokos bei kitos teisėtai gautos lėšos.
